

МАНЖОС Олексій Олександрович,
старший викладач – начальник служби РХБЗ – начальник служби екологічної безпеки Київського інституту Національної гвардії України

ЧИГАНОВ Олександр Дмитрович,
курсант 3-го відділення 232 навчальної групи ФСБД НГУ Київського інституту Національної гвардії України

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ АЕРОЗОЛЬНОЇ ПРОТИДІЇ (МАСКУВАННЯ) В УМОВАХ ВІДСІЧІ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ

Ведення бойових дій під час відсічі збройної агресії російської федерації проходить у умовах масового застосування високоточної зброї (ВТЗ). Таким чином, для успішного виконання Силами оборони бойових задач на перший план виходить здатність їй протидіяти.

Засоби аерозольної протидії (ЗАП) є ефективним способом захисту від ВТЗ і можуть бути використані для досягнення різних цілей (штучне погіршення прозорості атмосфери; зниження або повну відсутність видимості, екранування теплового та видимого випромінювання об'єкту, послаблення, викривлення або розсіювання електромагнітного випромінювання.)[1].

За час бойових дій ЗАП продемонстрували високу ефективність та все частіше використовуються для захисту військових та цивільних об'єктів від артилерійського вогню, авіаційних ударів, ракетних обстрілів.

На теперішній час Сили оборони в основному забезпечуються ЗАП, які розроблені ще в СРСР та прийняті на озброєння переважно в сімдесятих-вісімдесятих роках двадцятого століття.

Їх можна поділити на такі категорії:

1. Загальновійськові засоби аерозольного маскування (ручні димові гранати, димові шашки) .
2. Артилерійські боєприпаси (димові снаряди, міни).
3. Засоби аерозольного маскування броньованих об'єктів (термодимова апаратура, уніфікована система АЕК-902 «Хмара»).
4. Технічні засоби аерозольної протидії військ РХБ захисту (димові машини (ТДА-М, ТДА-2М, ТДА-2К), аерозольні генератори (АГП)).[2]

Застосування аерозолів дозволяє створити завіси, що заважають або зовсім виключають прицільне застосування високоточних боєприпасів і ведення вогню з борту літаків чи вертольотів.

Димові шашки, які мають високу температуру горіння можуть застосовуватись, як хибні цілі для боєприпасів з системою інфрачервоного самонаведення (наводити на себе високоточні боєприпаси з головкою, яка чутлива до теплового випромінювання (ПТРК «Корнет») або до теплового контрасту (FGM-148 Javelin)).

Але разом з вищевказаними перевагами аерозольне маскування має певні недоліки такі як короткочасна дія (необхідність постійного поновлення аерозольної завіси), велика залежність від метеорологічних умов (напрямку та швидкості вітру, вертикальної стійкості повітря) також застосування димів вказує на намір приховати ті чи інші дії.[3]

Грамотно організоване застосування ЗАП (осліплення пунктів спостереження та управління, розрахунків (екіпажів) вогневих засобів, протидія засобам наземної та повітряно-космічної розвідки та системам наведення високоточної зброї), комплексного захисту військ від зброї противника, особливо при участі в них сил і засобів військ РХБ захисту, дозволять частково компенсувати перевагу противника в деяких видах зброї, а також зберегти боєздатність з'єднань і частин Сил оборони, забезпечити можливість евакуації пораненого особового складу та пошкодженої техніки.

Отже, стрімкий розвиток засобів розвідки й ураження противника визначає необхідність більш наполегливо шукати нові способи і засоби захисту підрозділів, важливих військових та цивільних об'єктів і підвищення їх живучості.

Для цього необхідно створювати нові аерозолеутворюючі сполуки (миттєвого приведення в дію), вести роботи щодо розробки автоматизованих систем аерозольної протидії (як групової так і індивідуальної).

Таким чином модернізація аерозольних засобів маскування допоможе значно підвищити захист від ВТЗ, осліплення ворога та маскування своїх дій, дозволить зменшити залежність від погодних умов та рельєфу місцевості.

Список використаних джерел

1. Гутченко О.А., Гутченко К.С., Тіхонов І.М., Ушмаров П.В. Розвиток засобів маскування дій військ та об'єктів із застосування аерозолів. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*. 2014. №3(16). С. 154-157.

2. Марущенко В.В., Галак О.В. Мартинюк І.М. Аерозольна протидія технічним засобам ураження і розвідки противника. *Навчальний посібник*. Харків, ФВП НТУ «ХПІ», 2011.100 с.

3 . Аерозольне маскування для ведення бойових у районі ООС: *АРМІЯ INFORM*: веб-сайт. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/11/28/aerazolne-maskuvannya-dlya-vedennya-bojovyh-u-rajoni-oos/> (дата звернення 28.09.2023).